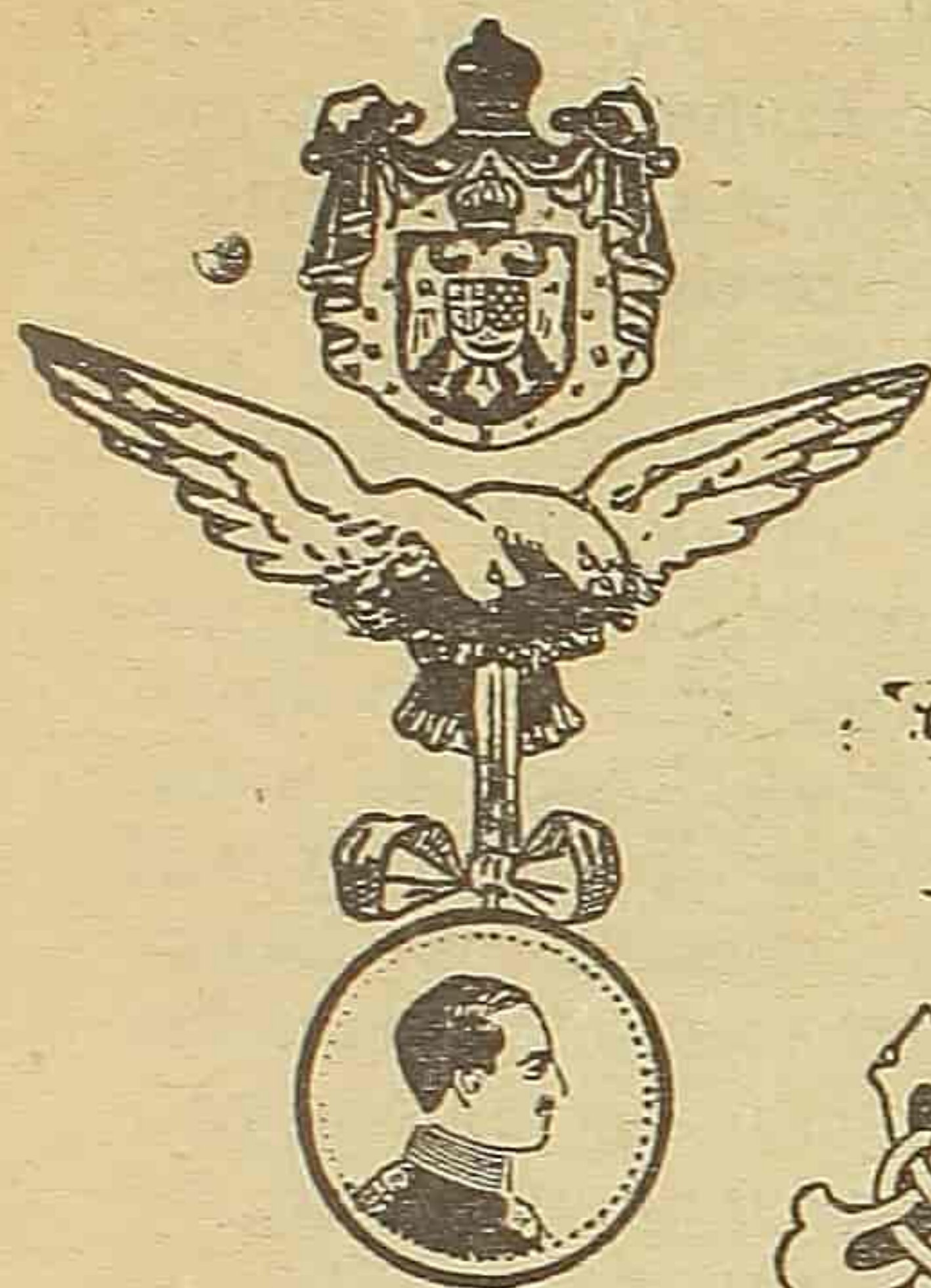
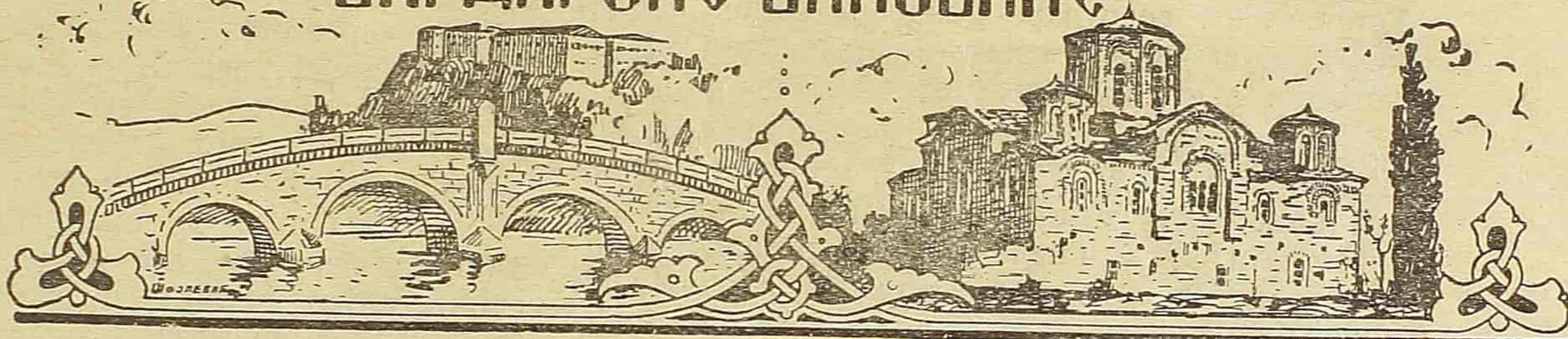

Поштарина плаћена у готову.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

5 МАРТА 1932. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2.— ДИНАРА

ГОДИНА III. Број 119
СКОПЈЕ

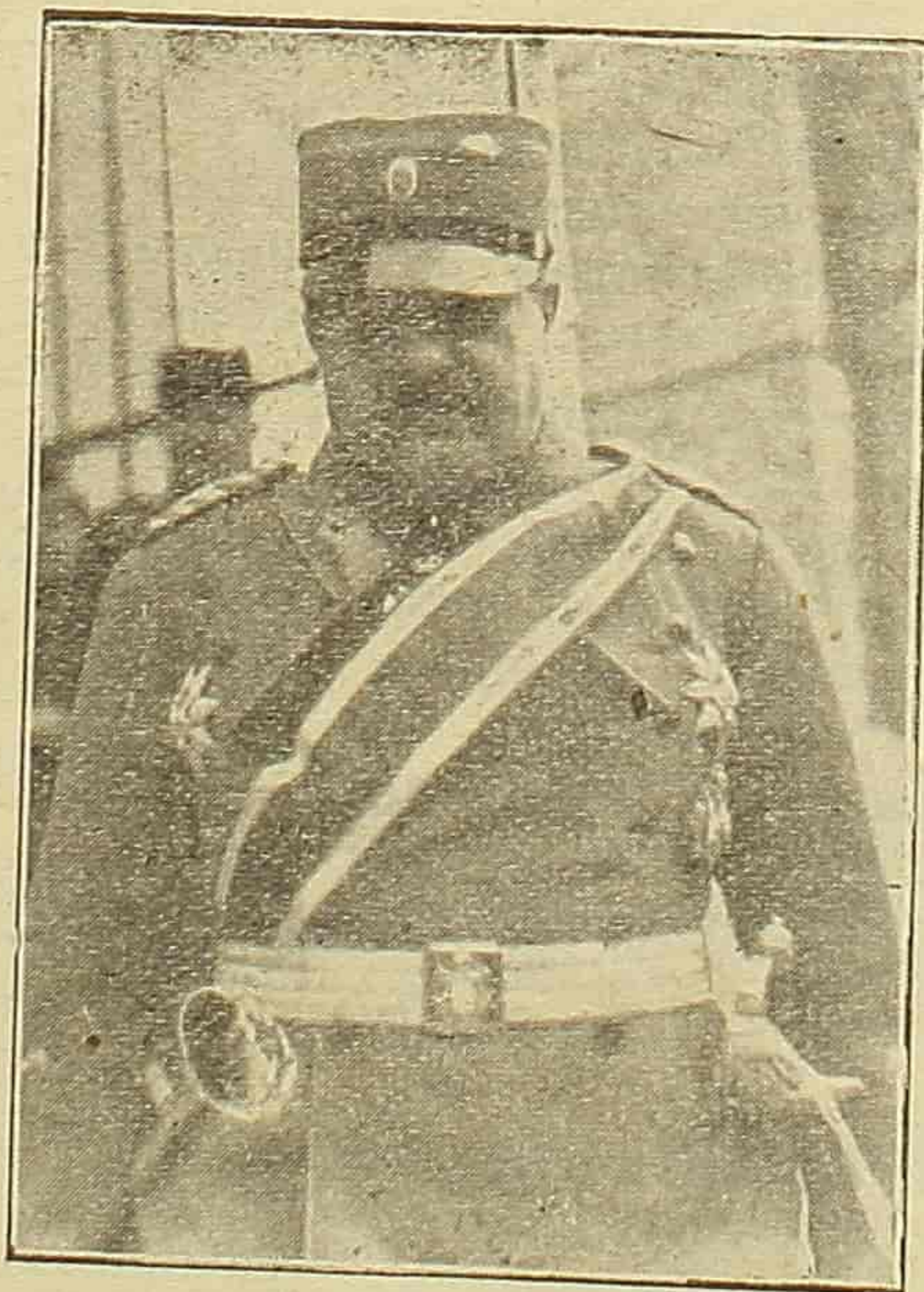
СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80.—, а за иностранство 140.— динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа. — Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

НОВА СТРАНКА

Политички живот једне парламентарне земље не може се ни замислити без политичких странака. Политичке странке су нераздвојни елемент демократског уређења друштва и државе. Оне су мотор који покрећу, из запарљивости, социјални живот ка прогресу и цивилизацији. Једном речју савремени државни живот не може се ни замислити без политичких странака, које имају дужност да шире код грађана високу свест о дужностима према држави, али и о освештаним правима, која проистичу од тога. Захваљујући тим чињеницама, Српски народ је могао да се у предратној Србији спреми за велика дела које је испољио у свима последњим Ослободилачким ратовима, чији су резултати данашња Југославија. Али као год што се често дешава у животу да се многи покрети, у току даљег развоја, измене и извитопере у својим битним програмима и принципима, тако је било и са нашим доскорашњим политичким партијама, које су манифестовале своје делатности, не у битним, начелним и програмским радњама, већ у чисто локалним религиозним, племенским или личним мотивима.

После стварања наше уједињене државе, очекивало је се, са пуно разлога, да ће ново доба довести и нова програмска груписавања према савременим захтевима наше нове заједнице, али је на

жалост остало све по староме. Тако смо ми имали у Народној Скупштини пуно малих странака са чисто регионалним, религиозним и племенским карактером, као што су биле: Словенска људска странка чији су припадници били са територије Словеначке. Хрватска Сељачка Странка везана искључиво за

Претседник Министарског Савета
Г. Петар Живковић

хрватски део нашег народа. Немачка странка, коју су сачињавали искључиво Немци. Југословенска Муслиманска странка са припадницима искључиво из Босне и Херцеговине. Цетињет који су сачињавали Турци Јужне Србије, као и многе друге ситније или веће странке. Напори бивше Радикалне и Демократске странке, тих већих политичких групација, да око себе прикупе што више присталица у свима деловима наше државе, остали су безуспешни. Услед таквог стања, наш парламентарни живот је био укочен и посве компромитован, јер су се политички правци, идеје и програми сукобљавали било са личним, било са чисто верским, племенским и регионалним прохтевима појединаца. И нешто више. Деструктивно дејство тих партија било је тако изразито, моћно, да је се подривао и сам основ, на коме почива наш национални и државни организам. И под дубоком импресијом тих и таквих појава, које су нам још у свежој успомени, дошао је мудар и спасоносан акт од 6 јануара 1929

године, који је једним потезом збрисао све рђаве традиције дегенерисаног парламентаризма.

Но после извесне периоде мира и конструктивне делатности, која обележава стишавање духова, дошао је наш нов Септембарски Устав којим се отвара нова ера нашег парламентаризма, који у свему одговара духу Југословенства и државник потреба.

Нови Устав допушта формирање политичких странака, а Закон о удружењима је предвидео да се странке могу оснивати на чисто програмским начелима обухватајући апсолутно све делове наше државе, значи да не може бити странке, која нема својих припадника у свима срезовима. Тако ћемо, следујући овим начелима израженим у нашем новом законодавству, имати у скорој будућности само такве политичке странке, које ће обухватати све делове наше земље без обзира на племенску, религиозну и регионалну припадност, чиме се наш парламентаризам, а са тим и државни живот, поставља на сасвим солидну основу.

У духу тих принципа већ је формирана нова политичка групација под називом Југословенска Радикално-Селачка Демократска Странка на челу које је председник Краљевске владе Петар Живковић. Ова странка је стварно изашла на позорницу нашег политичког живота приликом избора народних посланика за Народну скупштину на дан осмога новембра прошле године, а ступила у живот по формирању јединственог клуба народних посланика. Довољно је бацити ма и летимичан поглед на време новембарских избора, представнике садањег посланичког клуба, као и на пионере новог правца политичке делатности, па да се уочи да су овој странци пришли најугледнији припадници свих бивших странака, чињеница, која нам рељефно оцртава контуре новог политичког живота у нашој земљи.

Неоспорно да ће се у духу изражених начела појавити и друге политичке групације, али је важно нагласити, да ће се само тако упутити наш парламентаризам нормалним правцем конструктивног и плодног рада на корист народа, државе и Краља, јер ће се тако велике странке, у току времена, смењивати по узору на Енглеску и бити од пресудног значаја по наш социјални и државни напредак.

Разоружање и Југославија

Већ десет година се пише, говори и званично преговара о разоружању и о смањењу наоружања и већ десетак година се чине напори да се ово велико дело приведе крају. Од самог почетка тих дебата, велике силе су се поделиле у главном на две стране те једне, међу којима је и Француска, траже да се најпре

обезбеди мир па да се приступи делу разоружања, док друге захтевају да се прво смање наоружања, верујући да ће се самим тим обезбедити и светски мир.

Не сме се ни једној ни другој замерати да имаду рђаву полазну тачку. И једна и друга страна чине своје предлоге само руковођене чврстом жељом да спрече свако крвопролиће и да учврсте на земљи царство мира. Искуства последњег светског рата дају нам право да верујемо да ни великим ни малим државама није више ни до каквога рата. Ми смо стога готови да признамо да је прво гледиште обазривије, али да је оно уједно и сигурније, јер једном великом међународном идеалу даје практичну основу, док нам ово друго гледиште изгледа сувише идеалистичко и стога практички неизводљиво. Ко сме да се данас разоружа а да претходно не добије јемство да ће у случају да буде нападнут, бити брањен од целог осталог света?

Једно је извесно а то је да је за ових десет година рада на организовању мира у свету, кроз Лигу Народа необично много учињено. Када се погледа стварности у очи, бар овде код нас у Европи, нико се више не сме усудити да некога нападне а да не помишља на последице које га тога ради могу снаћи. Зна се да је ту Лига Народа, да је ту њен Суд у Хагу, да је ту интервенција Савета Лиге Народа и да су последице за нападача врло неповољне, ако он не може да докаже своје право. За мале народе као што смо ми, једна оваква чињеница је од врло великога значаја. Лига Народа је у неку руку већ јемство за наш народни опстанак и зато ће мали народи гледати увек у Лигу Народа и са поверењем и са симпатијом. То нарочито важи за наш народ, који је имао прилике да искуси сва искушења ропства и неправедних ратова на себи и који је врло мирољубив, те већ и зато верује у могућност једног трајног и правичног мира.

Али у толико пре, данас је тешко приступити разоружању, што разне државе расејане широм белог света, не мисле овако као ми. Отуда и долази извесна одлучност код многих држава у Европи и у Америци, међу којима се налазе и Француска и наша земља, и које захтевају да се Лиги Народа најпре пружи стварна моћ да спречи ратове, тиме што ће се створити међународна војска, па да ће се тек онда пређе на разоружање. Природна ствар, стварању ове војске имао би предходити један Уговор свих држава на свету, у коме ће се оне обвезати не само да једна другу неће напасти, него да ће једна другу и бранити чим та друга буде неправедно нападнута. Тим свеопштим Уговором, народи ће једни другима јемчити самосталност и безбедност. Када то буде приведено у дело и установљена међународна војска као извршни орган овога универзалног мира, државе ће моћи приступити

редукцији наоружања, па чак и самом разоружању. И ко тада поремети мир, имаће да се бочи са целим светом а ко буде неправедно нападнут, тога ће бранити цео свет.

Свако друго гледање на ово питање може се сматрати не само за погрешно, него чак и за наивно.

Стогодишњица рођења оца Соколства

Прве седмице марта о. г. одржавају се у свим соколским организацијама свечаности у част стогодишњице рођења гениалног оснивача Соколства, Д-ра Мирослава Тирша. У Чехословачкој, те су јубиларне свечаности започеле већ много раније. По свим школама Чехословачке Републике, од најнижих до највиших, у свим научним и уметничким академијама и удружењима, по свим војним касарнама, одржана су многобројна предавања о животу и раду творца највеће словенске национално-васпитне организације. Незадовољни тиме што су Оцу Соколства 1925 посветили величанствени Тиршов Дом, чехословачки Соколи се спремају да му у јулу т. год. открију и дивни споменик. У част великог Тирша одржаће се том приликом и свесоколски слет, који ће својом импозантношћу надмашити све досадашње слетове. На стадиону ће вежбати преко 30.000 чехословачких сокола и соколица, не бројећи друге словенске соколе и гимнастичке одреде неких несловенских народа. На слету ће учествовати велики број народа путем својих делегација. Биће чак заступљени Јапан и Аустралија, Мексико и Абисинија. Југославија, која са својих 1600 соколских организација и 250.000 сокола долази одмах после Чехословачке, учествоваће на слету са великим бројем вежбача, јер слет ће бити не само ревија соколских снага него такође манифестација захвалности великом Тиршу, који припада целому Словенству.

Човек свестраног образовања, биолог и филозоф, естетичар и историчар ликовних уметности, гимнастичар и политичар, Тирш је почео развијати своју благотворну делатност у доба националне клонулости, кад су непријатељи Словенства очекивали да ће се чехословачки народ утопити у мору германства. Одличан познаваоц старогорчке историје и културе, Тирш је знао да се је мали грчки народ одржао за дуго времена у борби са надмоћним непријатељима благодарећи методама, по којима се је васпитавала хеленска омладина оба пола. То је био систем физичког образовања, коме је била сврха да васпостави савршену равнотежу између телесног и духовног развитка омладине. На тај начин одгајивале су се лепе и здраве, физичке и морално јаке генерације, које су прет-

стављале чврсте стубове своје отаџбине. Тек кад су Хелени занемарили те опробане васпитне методе сванули су Хелади црни дани.

По грчком угледу и следећу примеру других напредних народа, Тирш је прегнуо да путем гимнастике ојача телесно и духовно свој народ, како би се одржао у борби против својих угњетача. Одушевљени чехословачки родољуб, Тирш није био национални шовен. Напротив, он је тражио слободу и једнакост за све народе, братство са свима народима. Осведочени пацифист, он је спремао народ на отпор, јер као реални политичар знао је да аустро-мађарски властодршци неће попустити него сили. Заједно са Јиндрихом Фигнером и другим својим сарадницима, Тирш оснива 5 марта 1862 год. „Прашко гимнастичко друштво“, које 1864 године добива име „Прашки Соко“ по соколу из наших народних песама као симболу мудрости, храбрости и витештва. Као начелник друштва, Тирш ствара чехословачку соколску терминологију и свој систем теловежбе. Отвара предњачку школу, оснива лист „Соко“, пише, ради, агитије, сав се посвећује Соколству. Професор универзитета и научник, који је поставио знаствене темеље чехословачкој уметности, он се одваја од Соколства тек 1884 год., кад је оно већ било довољно јако и располагао лепим бројем одушевљених и вредних радника. Одвајајући се од активног рада у Соколству, у 52 години свога живота, Тирш је намеравао да се посвети сасвим научном раду и тиме послужи своме народу. Али несретним случајем у истој години налази смрт у хладним валовима реке Еч у Тиролу.

Не само својом техником него још више својом идеологијом, које је Соколство добило од Тирша, оно одваја од свих других гимнастичких система. Тиршу је гимнастика само средство за постигнуће једног вишег, идеалнијег циља. Он је тражио да се омладина васпитава у љубави према свему што је лепо, племенито и добро. Својом науком о „вечитом покрету“ и „вечитим незадовољством са самим собом“ он тражи од Сокола да непрестано теже за што већим напретком и савршенством. „Целина све, појединац ништа“ има бити идеал Сокола, који треба да служи Отаџбини и човечанству, „без користи и славе“. Начело соколске демократије треба да уклони међу соколима све друштвене разлике, које међусобно раздвајају чланове соколске породице. „У мисли Отаџбина, у срцу Одважност, у мишици Снага“ синтеза је соколске идеологије.

Тиршов соколски покрет пустио је дубоки корен у чехословачком народу. Његово јеванђеље прихватиле су најшире чехословачке масе као и духовна елита народна са великим Масариком на челу. Соколство је дигло клонули дух чехословачког народа, потенцирало је његову отпорну снагу против тирјана. Кад је букнуо светски рат, чехословачки народ је био

спреман да изврши задатак, који му је поставио Тирш. У иностранству формирају се чехословачке легије, које се боре на страни антанте и Правде. У земљи, соколи оснивају патриотску „Мафију“, која је тајним путем у унутрашњости рушила Аустро-Угарску и дојављивала антанти драгоцене вести. Соколство је било оно, које је ослобођеној Чехословачкој дало прву националну војску.

Тиршова наука и соколска организација постали су опште добро свих словенских народа. Тек појавом Соколства остварује се у пракси идеал словенске солидарности, за којим су тежили разни апостоли словенске узајамности. Својим делом Тирш је задужио Словенство на вечну благодарност.

Слава Оцу Соколства Д-ру Мирославу Тиршу.

Јосип Букша.

Покретна пољопривредна изложба и школа у Скопљу

—:—

У петак 4 марта у 9 часова пре подне свечано је отворена пољопривредна изложба. Овоме чину присуствовало је много народа из места и са села. Ту је био г. Живојин Лазих бан Вардарске Бановине, командант треће армијске области г. Недић, Скопски Митрополит Јосиф, велики број државних и бановинских функционера, представници свих сталежа и професија, а нарочито је запажен велики број сељака из околине Скопља.

Изложба је смештена у двадесет вагона, који су нарочито за ту сврху преправљени и лепо удешени.

У првом вагону су свиње, у другом пољопривредне машине. Трећи и четврти вагон посвећени су нашем шумарству. Пети вагон је резервисан за Аграрну Заједницу. Шести вагон припада Главном Савезу Српских Земљорадничких Задруга. Ту су изложене све модерне земљорадничке справе. Према статистичким табелама види се да је било у 1930 години само у Србији 119717 задругара. Седми је вагон посвећен Главном Савезу у Краљевини Југославији, који је на крају 1930 године бројао 806809 задругара. Осми вагон припада Српском Пољопривредном Друштву. У деветом вагону су изложене наше најбоље овце и овнови. Ту је један примерак санске козе која даје дневно по 4—6 литара млека, а која окози два до пет јарета. Десети вагон је посвећен нашем свиларству и индустрији свиларства. У једанаестом вагону су изложени разни примери вештачког ђубрива. Дванаести вагон је испуњен свим врстама домаћих жита, кукуруза, поврћа. Тринаести вагон је посвећен млеку. Ту су разне модерне справе које се употребљавају у нашим напреднијим крајевима. Овде постоји и продавница наших до-

маћих сирева, kobасица, сушеног меса која се спремају у Словенији.

Четрнаести вагон је посвећен хигијени села. У петнаестом вагону су изложене јабуке и сва пића која се добијају из разних воћака код нас. Шеснаести вагон је са изложбом сточарских и ветеринарских предмета. Ту су и рељефи вештачких рибњака. У седамнаестом вагону се лепо види напредак пчеларства. Ту су разне врсте модерних кошница, справе које се примењују у пчеларству, восак, мед. Осамнаести вагон је намењен живинарству. Овде нарочито пада у очи живина са дворског имања. У деветнаестом вагону су разне књиге, часописи, брошуре, новине, које се баве пољопривредом, сточарством, живинарством, шумарством и томе слично. Двадесети вагон је такође посвећен живинарству. Поред најбољег соја живине, овде су лепо поређане и све савремене справе које се употребљавају код гајења живине.

Поред тога у свима одељењима су разне фотографије, слике, дијаграми, статистичке табеле, кратка обавештења, рељефи, куће и друга постројења у минијатури, те онда разни листови и брошуре, које се баве дотичном грађанском привредом.

Ова покретна изложба је организована ванредно добро, зналачки, са пуно укуса и разумевања, те се посетиоци могу научити многим корисним и савременим знањима из свих области привреда.

Изложба ће бити отворена код нас три дана, а после иде даље по нашој бановини.

Просвећивање заосталих крајева

Један пример систематског рада на народном просвећивању у селу Градцу, срез Криво-Паланачког.

Пољопривредно одељење Банске Управе Вардарске бановине отворило је зимски пољопривредни течај у селу Градцу среза Криво-Паланачког. На течај је било уписано 115 младића али је дозвољено да предавањима присуствују и сви остали, који то желе. Тако је течај стварно похађало око 150 слушалаца, међу којима је било и стараца од 50—60 година, који су добровољно долазили. Како је ово један од најзаосталијих и најсиромашнијих крајева наше државе, а познато је да су сељаци ових крајева конзервативни и неповерљиви, онда овакав успех течаја претставља једно изненађење.

Главна заслуга за овај успех припада г. Младену Динићу учитељу у Градцу, одушељеном задружном раднику, чија су предавања о привредној кризи, из задругарства и о потреби просвећивања сељака и привукла околики број слушалаца. Предавач по струци, он је своја предавања одржао тако убедљиво те су као резултат донела; Оснивање Земљорад-

ничке задруге; и народне књижнице и читаонице у селу Градцу.

Пољопривредни течајеви се свуда отварају и дају негде добре, негде слабе резултате. То зависи у главном од предавача и прилика. Али већина предавања држе се по дужности, те после ових течајева престаје свако интересовање предавачево и тако предавања остану „јалова“. Срески пољопривредни референт, у чију дужност спада одржавање ових течајева, често није ни у могућности да и даље буде у сталном контакту са курсистима.

Пољопривредни течајеви треба да послуже као темељ за даље пољопривредно образовање, а за ово је потребан опет рад и одушевљен радник. Најприродније, да овај радник буде народни учитељ који је стално у селу.

Пример г. Динића наводимо ради угледа како ваља радити. Земљорадничка задруга и народна Књижница и Читаоница, које су његовом иницијативом створене у селу Градцу, продужиће оно што је на овом течају само отпочето.

Јосиф М. Ђорђевић,
свешт. у Градцу.

Пољопривредни течај у селу Ратеву среза Малешког

Према закону о унапређењу пољопривреде одржан је пољопривредни течај на терет државе и бановине, при основној школи у селу Ратеву, среза Малешког, који је трајао од 13 децембра прошле године до 14 фебруара тек. године, под руководством среског пољопривредног референта г. Мнрослава Петровића.

На течају су предавања одржавали сем пољопривредног још и срески здравствени референт г. Нићифор Симић из хигијене и ветеринарства, шумски референт г. Никола Шалајев о шумарству и познавању закона о шумама и Управитељ школе г. Митар Живковић из историјске и земљописне наставе.

У свима предметима интересовање је било подједнако, а крајњи резултат течаја одличан. Течај је редовно посећивало до 50 полазника, који ће стечена знања пренети и на остале земљораднике примењивањем рационалног обрађивања земљишта и гајењем воћњака, на чему се и највише радило на овоме течају, јер је овај крај иначе пољопривредно-воћарски. Са нарочитим пак интересовањем праћена је настава о гајењу воћњака, њиховом чишћењу и прскању.

Овакви течајеви били би од много веће користи када би се исти одржавали на исти начин а на практичној основи код појединих школа, код којих би било за сада изводљиво оснивање угледних школских градина, те би исте биле од велике користи по овај крај, јер би се ту у многоме радило и на калемарству оплемењавањем воћака.

Вредно је напоменути да је ово село једно од најнапреднијих у срезу Малешком, које показује интересовања у свима гранама живота, на којима узимају учешћа и старци од 50 година.

Ово село има доста лепу школу са четири одељења, има соколску чету и земљорадничку набављачко-продавачку задругу са преко 40 чланова, која успешно ради од октобра месеца прошле године, а у овој години прилив чланова велики.

У свакој прилици, па и у овој интересовање и пажња према Малешу од стране Бана г. Живојина Лазића није изостала, а Малеш пак свестан своје националне свести још из деведесетих година прошлога века уме и да цени рад надлежних на подизању ових крајева.

27.-II.-1932. год.
Берово.

Милан Димитријевић
учитељ

Важне вести

Смањивање пореза на земљу

Његово Величанство Краљ потписао је Указ којим је овластио Министра финансија да може поднети Народној скупштини предлог закона о катастру земљишта и закон о непосредним порезима.

Сврха измена ових закона је та, да се смање порески терети нашег земљорадника, те да лакше поднесе данашњу привредну кризу. Осим ових пореских смањења, овај законски предлог садржи и одредбу, по којој ће се моћи ревидирати и дуговане непосредне, основне, порезе, које датирају из година пре 1928 и учинити што је потребно да се омогући ликвидација дугованих пореза, чиме ће се такође у многоме олакшати нашим пореским обвезницима.

Према овим законским предлозима чист катастарски приход смањује се за 20 процената у свима културама и класама, а стопа основног пореза на приход од земљишта утврђује се на 10 процената у место 12 колико је било до сада. Тако исто ту је и одредба која предвиђа привремено ослобођење од пореза на нове воћњаке и томе слично.

Опорезивање радњи са монополским предметима

Одељење пореза Министарства финансија упутило је распис свима пореским управама којим се пореске власти упозоравају на одредбу параграфа 8 Закона о државним монополима, према којој су малопродавци монополисаних предмета са одређеном продајном ценом ослобођени од плаћања непосредног пореза и самоуравних приреза,

Како ова одредба поменутог параграфа Закона о државним Монополима ступа у жи-

вот 5 априла ове године, то ће пореске управе до тога рока опорезивати малопродавце монополских предмета са течвином и изнети предлог пред порески одбор у колико то већ нису учинили.

Смањање таксе на стоку у Вардарској бановини

С обзиром на економску кризу и јако пале цене стоци Краљ. Бан. Управа у Скопљу у споразуму са Бан. Већем свела је досадашњу банов. таксу на стоку на половину. Али како су поједине општине наплаћивале у разним облицима много осетније општинске намете на стоку, то је Бан Вард. Бановине поступајући по наређењу Г. Претс. Мин. Савета прописао да општине у будуће не смеју наплаћивати никакве друге таксе до ове из Таксеног броја 379 закона о таксама т. ј. прописну таксу и то:

1. За пренос пасоша на већу стоку од сваког грла по години дана старости највише до 2 динара.

2. За пренос пасоша за крупну стоку до годину дана од грла највише до 4 дин.

3. За пренос пасоша крупне стоке старије од године дана највише до 10 динара.

Сем ове таксе, општине у којима нису уређене градске пијаце, могу наплаћивати још и таксе по таксеном бр. 397 т. ј. путничке таксе и то:

1. На ситну стоку највише до 1 динар.

2. На крупну стоку до 2 год. највише до 3 динара.

3. На крупну стоку до 2 год. највише до 6 динара.

4. На дебеле свиње до 100 кгр. највише до 4 динара.

5. На дебеле свиње преко 100 кгр. највише до 6 динара.

6. Турке и гуске највише до 1 дин. по комаду.

7. Пилиће, кокошке и патке највише по 0.50 дин. по комаду.

Две корисне биљке за пчеларе

Lespedeza bicolor и *Asclepias cornuti*.

Сваки практичан пчелар који мисли да се користи од пчеларења траба да гаји разноврсну пчелињу пашу т. ј. пролетњу, летњу и јесењу. Без овог услова не вреди рационално пчеларити, јер народна пословица каже каква паша таква каша. Као што добра крава без добре ливаде не може дати доста млека, тако и добар пчелац без добре паше не може дати довољну количину меда.

У овом чланку описаћу две најмедоносније биљке које се најлакше размножавају, а што је најважније за пчелара што исте го-

дине дају обилну пчелињу пашу и што су дугогодишње биљке. Да би подигли пчелињу пашу од багрема, софора или липе требаће нам најмање 10 година, а за ове није потребно јер исте године цветају. Цветају у доба кад прође пролетња-летња паша онда оне цветају. Из наведеног разлога треба пчелари више пажње да поклањају овим биљкама.

1 *Lespedeza bicolor* је биљка што спада у ред легуминоза или лептирица. Израсте још у првој години преко 2 метра у висину. Лишће јој је троперо. За пчеларство је од особитога значаја. Цвета обилно од августа до краја јесењи, а цветови су сложени у гроздиће као и код осталих лептирастих биљака, љубичасто-ружичасте боје. Лако се прилагођава свима климатима, и добро успева на свакој земљи на сунчаноме положају. Добро подноси и највећу сушу, а успева и на најслабијем земљишту. Сади се као украсни шиб, а и као жива ограда. Стока је радо једе. Руски професор Страгиј препоручује је као првокласну медоносну биљку. Размножава се семеном и садницама.

У расаднику г. Ивана Анђелковића студента агрономије у Кривој Паланци порасла је до августа више од 2 метра, и ако је лето било сушно. У септембру је била у цвету а на цветовима је повоздан зујао рој пчела. Према овоме ова медоносна биљка је од особитога значаја за пчеларство у крајевима где нема летње пашње за пчеле због дуготрајне летње суше, као што је у Вардарској бановини. Засађена у већој количини, даје обилну пашу пчелама и за време летње суше. Семе или саднице може сваки пчелар добити по умереној цени од г. Ивана Анђелковића студента агрономије у Кривој Паланци који је први пут ову корисну биљку пренео, прошле године, у нашу државу, из Немачке. Опширније о овој биљци писано је у Пољопривредном гласнику од 1 фебруара ове године.

2. *Asclepias Cornuti* је биљка која стоји на првом месту међу медоносним биљкама. Домовина јој је Северна Америка, где расте као коров. Има је много у Далмацији и околини Загреба. Због необично велике множине нектара — меда заслужује да је пчелари гаје на пчелињацима, тим више што има и диван изглед, те служи и као украс у башти и на пчелињаку. Јако, лако и брзо се размножава помоћу корена као пиревина која пузи под земљом, зато, чим се негде запати брзо се и много рашири и размножава на све стране. Може се размножавати и семеном, само тада после више година цвета. Најбоље је засадити корење у пролеће и јесен.

Кад се пореже стаблика, лист или цветна петелка избија у великој количини лепљиво млеко. Цвет јој је лоптаст, састављен од ситних цветова као у празилука, боје винасте, а пријатног мириса, као у зумбула. Цветање траје преко целог лета. Да је најмедоноснија

ова биљка може се видети из овога. Поред пчела долазе да сисају мектар — мед и други инсекти. Мали инсекти чим дођу не могу да одлете, јер ноге им се улепеју сок, па ту на самом цвету угину.

Ову медоносну биљку пренео је пре две године овде стари пчеларски ветеринар Архимандрит Методије Миловановић старешина манастира Св. Јоакима Осоговског. Засадио је у манастирској башти и сада толико се је намножила да је испунила целу башту. Коренје од ове биљке може сваки пчелар добити по умереној цени од поменутог старешине. Опширније о овој биљци описано је у Пчелару за 1928 год. у 9 броју. Поред ове две описане биљке препоручујем пчеларима да набаве веће количине семена и од ове медоносне биљке. Жалфија (*Salvia officinalis*), фацилија *Phacelia tanacetifolia* и Бели босиљак (*Stachis rest*). Семе од ове медоносне биљке пчелари могу добити од фирме Лудвига Ритцмана у новом Врбасу.

Манојло Лазаревић

учитељ у Кривој Паланци

Књижевност

Из наших писама од Саве М. Милосављевића, друго издање страна 56. Скопље 1931 год. Издање Књижаре Јована Ђ. Поповића.

У овој врло лепој књижици, која је посвећена нашој учитељници, налазе се писма: О дужности уопште, Љубав према деци, Љубав према људима у опште, Неговање честитости, о пријатељима, о дугом и досадном времену, о животу на селу. Имајући у виду жеље о којима се говори, а познавајући писца као ретко искусног учитеља, опробаног просветног радника, који одлично познаје учитељски живот, ми најтоплије препоручујемо ово делце, које је у садашњици најбољи пријатељ и путоказ нашим младим учитељима.

Прилози за филозофију и Етнопсихологију, свеска 4. Скопље 1932 год. у садржају:

Плашон, Августин и Декарт од Др. Бренислава Војиновића. Овај чисто стручни научни часопис, који излази под уредништвом Др. Душана Недељковића, професора Скопског факултета заслужује пажњу свих културних људи нашега Југа, те га најтоплије препоручујемо књижицама и школованим људима који ће у њему наћи пуне душевне хране.

Живот и Рад, Свеска 61 изашла 1 марта. У садржају су радови:

Уговори и разоружања од Др. М. Ђ. М. *Посианак Банака* од Др. Реље Аранитовића, *Писма са села* од Др. Александра Петровића, *Случај избора председника Рајха њушем њлебисција* од Радослава Ђ. Митровића, *Пустолов Димитрије Вујић и Црна Гора* (крај) од Душана Д. Вуксана, *Пушкин и његова жена* од П. Митропана. *Две врсте романа* од Алек. Брауна, *И у Прагу побеђује мелодија* од Боже Ловрића, *Лагер* од К. Ђорђевића, *Свесанов удес* од Радослава М. Веснића, *Марко Краљевић у драми*, *Ђуре Димовића и у народној песми* од Др. Станислава Жунића, те онда краћи написи: *Бајта у Југославији*, *Шведња у Ојштинама* и тако даље.

Овај часопис излази два пут месечно а годишња му је претплата 160 динара.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ПРЕГЛЕД

учињених излазака по званичној дужности, од стране средњих здравствених референата, на територије Вардарске бановине, а у току 1931. године.

Редни број	МЕСЕЦИ	У коме је циљу учињен излазак						Укупно	
		Обдукција леша	Сузбијање зараз. болести	Указивање лекар. помоћи	Предавање из хигијене	Преглед ђака основ. школа	Калем. прот. вел. богиња		Остало
1	Јануар	21	17	5	4	2	14	63	
2	Фебруар	16	32	4	3	10	12	77	
3	Март	15	16	6	11	3	5	56	
4	Април	34	21	3		2	2	62	
5	Мај	32	7	1	3	7	285	5	340
6	Јуни	25	10	5		7	163	5	212
7	Јули	47	24	5		5	59	4	144
8	Август	27	27	3		9	30	7	103
9	Септембар	29	21	1	1	4	9	10	75
10	Октобар	24	25	4					53
11	Новембар	18	37	4	2	1		8	70
12	Лецембар	13	22	4	7				46
Свега излазака:		301	259	45	31	50	546	69	1301

Из канцеларије VI одељења Краљев. Банске Управе Вардарске Бановине VI. Бр. 3778 од 15-11-1932 године.

ОГЛАСИ

Продаја покретности

За наплату 1260.94 динара, дужног општинског приреза колико на концу 1931 године, дугује каси суда општине Крменичке, Димитријевић Никола, из Битоља, улица Солунска бр. 244 суд ово општински путем јавне усмене лицитације на дан 3 априла 1932 године, изложиће продаји његову дужникову ниже означену пописату и процењену покретност пред или у судници ове општине у селу Крменици и то;

1. Пет брава овнова, два бела, три врана, десет брава оваца белих са малим јагањцима и пет оваца сјагњих 3 врале 2 беле све у вредности 1.500 динара.

Продаја ова даје се јавности и позивају се купци да на исту дођу и лицитирају.

Лицитација почиње у 8 сати пре подне. Из канцеларије суда општине Крменичке 25 — двадесет петог фебруара 1932 године бр. 528 у Крменици. П. 1 — 1

Продаја покретности

За наплату 1.670 дин. колико каси суда општине Креничке дугује маса Ристића Р. Недељка и брата, из Доње Егри, на име дужног општинског приреза на коњу 1931 год. суд ово општински путем јавне усмене лицитације изложиће продаји ниже означену масену пописату и процењену покретност дужника поменуто масе Ристића Р. Недељка и брата, на дан 3 априла 1932 године, у или пред ово општинском судницом у селу Креници и то:

1. Једног коња длаке доратасте на челу цветасти стар 8 година у обе задње ноге чарапасти вреди 1000 дин.

2. Једног ждрепца длаке црне на челу цветасти стар 2 године вреди 200 дин.

3. Једуу краву длаке пепељаве стару 10 год. вреди 500 дин.

4. Једног јунца длаке црвене стар 2 год. вреди 200 динара.

5. Једно магаре длаке пепељаве старо 3 године, вреди 200 динара.

Позивају се купци да на дан лицитације дођу и лицитирају.

Лицитација почиње у 8 сати пре подне.

Из канцеларије суда општине Креничке дана 25 фебруара 1932 год. бр. 527 у Креници. П. 1—1

Зидане школског купатила

Хигијевски Завод у Скопљу одржаће на дан 21-III-1932 године, у својој канцеларији у Скопљу у 11 часова пре подне другу оферталну лицитацију у скраћеном року за извршење радова на проширењу купатила Школске Поликлинике у кругу Завода.

Предрачунска сума износи Дин. 49.998.09 а кауција се полаже на каси Завода и то за држављане Краљевине Југославије 5% а за стране 10% од предрачунске суме.

Предрачун и услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији Санитетско-Техничког Одељења Завода у Скопљу од 8—12 и од 16—18 часова по подне.

Из канцеларије Хигијенског Завода у Скопљу Бу. 3340 од 29-II-1932. П. 1—1

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—105 Закона о државном рачуноводству, Управа Бановинске болнице у Гњилану одржаће на дан 20 марта 1932 год. у канцеларији свог економата, I усмену јавну лицитацију за набавку следећих животних намирница:

1) Хлеба белог и црног у вредности око 16.000.— дин. 2) Разног меса и масти у вредности око 25.000.— дин. 3) Млека прсног и

киселог у вредности око 15.000.— дин. 4) Бакалук и остале потребе у вредности око 19.000.— дин. 5) Поврћа, воћа и зелене хране у вредности око 8.000.— дин.

Поврће, воће и зелена храна лицитираће се за време испоруке април—јуни а све остало април септембар 1932 год.

Кауција је за наше држављане 5% а за стране 10% од предрачунске вредности и иста се полаже на каси Управе Банов. болнице у најдаље до 10 сати оног дана, када се лицитација има одржати. Лицитираће се по 1 кг., односно по 1 комаду.

У случају да I лицитација не успе II ће се одржати на дан 10-IV т. г.

Ближи услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији економата болнице.

Из канцеларије економата Бановин. болнице у Гњилану Бр. 161-15 II-1932 г. 2—3

Изгубљена меница

Поповић Јован, књижар оvd. преставком својом Бр. 7496 од 25 фебруара 1932 г. доставио је суду следеће:

Да је случајно изгубио једну меницу следеће садржине:

„У Скопљу, 19 септембра 1931 г. Дин. 13.000.—

За шест месеци од данас платите за ову прву меницу по наредби мојој сопственој суму од Динара тринаест хиљада вредност примљена у готову и ставите исту у рачун без извештаја Г. Томи Топаловићу, трговцу из Скопља ул. Краља Петра Бр. 48.

Плаћање
Дин. 25 Дин. Димитри Крстић, с. р. бакалин из Скопља ул. Краља Петра бр. 25.

Преко текста стоји:

Признајем

Т. Д. Топаловић трг. из Скопља ул. Краља Петра бр. 48.

На полеђини стоји:

Димитри Крстић бакалин из Скопља ул. Краља Петра бр. 15.

Родна Топаловић

Одобравам поступак мојој жени

Т. Д. Топаловић.“

— па је молио суд да исту огласи за неважећу.

С тога а на основу § 90 мен. зак. Скопљански првостепени суд позива свакога онога у чијим се рукама горња меница налази, да је у року од (60) шездесет дана од дана овог огласа суду овом покаже, у противном ће суд исту огласити за ништавну.

Од Скопљанског првостепеног суда Бр. 7496 27 фебруара 1932 године у Скопљу.

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу.

Чековни рачун 80.121. — Стан уредника: Кеј Краља Александра 124. — Телефон 2-27.

„Немања“ Задужбинска штампарија Вардарске бановине — Скопље, Цара Николе ул. бр. 35 — Телефон бр. 533